

Lietuvos bankui
prieziura@lb.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL LIETUVOS BANKO VALDYBOS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), susipažinusi su Lietuvos banko pateiktu derinti Lietuvos banko valdybos 2009 m. gruodžio 30 d. nutarimo Nr. 247 „Dėl Elektroninių pinigų įstaigų ir mokėjimo įstaigų valdymo sistemos ir gautų lėšų apsaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektu (toliau – Projektas), teikia savo pastabas ir pasiūlymus. Kertinės Asociacijos pastabos yra susijusios su 2.2, 6, 66, 77 ir 78 Projekto punktais, svarbios pastabos – su 19, 33 ir 71.1 punktais. Prašome įvertinti Asociacijos teikiamus pasiūlymus ir, esant galimybei, prieš patvirtinant Projektą pateikti atgalinį ryšį susitikimo arba pastabų derinimo lentelės forma.

PRIDEDAMA. Pastabų ir pasiūlymų teikimo forma, 26 lapai.

Administracijos direktorė

Greta Ranonytė

PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ TEIKIMO FORMA

Eil. nr.	Nutarimo / Nutarime dėstomo Aprašo nuostata, kurią siūloma keisti (punkto, papunkčio Nr.)	Argumentai, motyvai, kodėl siūloma keisti	Siūlomas nuostatos tekstas
1	2.2. šio nutarimo 1.3 papunktis įsigalioja 2025 m. gegužės 1 d.	<p>Kadangi Aprašas dėstomas nauja redakcija ir numatoma daug įvairių pakeitimų, Aprašo nuostatomis įgyvendinti turės būti peržiūrėti visi Įstaigos vidaus dokumentai skirti valdymui, vidaus kontrolės sistemai bei klientų lėšų apsaugos reikalavimų įgyvendinimui. Dėl šios priežasties Nutarime numatytas laikas nėra pakankamas būtiniams parengiamiesiems veiksams atlikti.</p> <p>Pavyzdžiui, Aprašo 6 p. numato, kad „Jeigu pagal įstatymus ir Įstaigos įstatus Įstaigoje neturi būti sudarytas kolegialus priežiūros organas (stebėtojų taryba), tačiau pagal teisės aktų reikalavimus Įstaigoje turi būti sudarytas kolegialus valdymo organas (valdyba) arba, nors reikalavimas sudaryti kolegialų valdymo organą (valdybą) teisės aktuose Įstaigai nenustatytas, tačiau pagal Įstaigos įstatus šis organas Įstaigoje turi būti sudarytas, <u>Apraše nustatyti reikalavimai priežiūros organui yra taikomi kolegialiam valdymo organui (valdybai).</u>”</p> <p>Įsigaliojus siūlomiems pakeitimams, įstaigos turės peržiūrėti savo vidaus valdysenos modelį. Įstaigos turės atnaujinti įstatus (turės arba įsteigti stebėtojų tarybas arba priežiūros funkciją perduoti valdybai), peržiūrėti ir pakoreguoti vidaus politikas ir dokumentus. Be to, įstaigoms atsiras poreikis surasti naujus nepriklausomus kandidatus į stebėtojų tarybą arba valdybą. Atrinkti kandidatai turės būti suderinti su Lietuvos banku, o jų derinimas užtrunka net keletą mėnesių.</p> <p>Aprašas taip pat detalizuoja įvairius vidinius įmonių procesus, susijusius su vidaus kontrolės sistema ir rizikų valdymu, kuriuos įstaigos turės peržiūrėti. Atsižvelgiant į būsimų atnaujintų reikalavimų apimtį ir reikalingus resursus jų įgyvendinimui,</p>	2.2. šio nutarimo 1.3 papunktis įsigalioja 2025 m. gegužės lapkričio 1 d.

		<p>numatytas Aprašo įsigaliojimo terminas yra neproporcingai trumpas.</p> <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad 2025 m. I ketv. didžiausias Įstaigų prioritetas bus skirtas pasiruošti tiesioginiam prisijungimui prie mokėjimo sistemų. Tam įstaigos turės paruošti veiklos nutraukimo planus (1.1. – 1.2. Nutarimo punktai), užtikrinti atitiktį DORA reikalavimams, peržiūrėti vidines sistemas, kad būtų tinkamai valdoma klientų lėšų apsauga ir likvidumas mokėjimo sistemose. Įstaigos nori atsakingai pasiruošti Aprašo įgyvendinimui, todėl numatytas 4 mėnesių pasiruošimo laikotarpis, atsižvelgiant į kitus vykstančius reikšmingus pokyčius rinkoje, yra per trumpas.</p> <p>Atsižvelgiant į visa, kas išdėstyta, prašome numatyti vėlesnį 1.3. papunkčio įsigaliojimo terminą.</p>	
2	5.1. atskiroji sąskaita – EPEPIĮ 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte arba MII 17 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta atskiroji sąskaita;	Jeigu yra įvedama sąvoka, ji turi būti paaiškinama. Kitu atveju sąvokos įvedimas netenka prasmės, nes pakliūna po Aprašo 5.4 punktu: „kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos EPEPIĮ, MII, Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatyme (MI) ir Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme“.	5.1. atskiroji sąskaita – sąskaita, atidaryta Lietuvos Respublikos arba kitos valstybės narės kredito įstaigoje (įskaitant užsienio valstybės kredito įstaigos filialą, įsteigtą Lietuvos Respublikoje arba kitoje valstybėje narėje), Lietuvos banke arba kitos valstybės narės centriniame banke (jeigu centrinis bankas sudaro tokią galimybę), kaip numatyta EPEPIĮ 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte arba MII 17 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyta atskiroji sąskaita;
3	6. Įstaigoje turi būti užtikrintas priežiūros funkcijų vykdymas. Jeigu pagal įstatymus ir Įstaigos įstatus Įstaigoje neturi būti sudarytas kolegialus priežiūros organas (stebėtojų taryba), tačiau pagal teisės aktų reikalavimus Įstaigoje turi būti sudarytas kolegialus valdymo organas (valdyba) arba, nors	Lietuvos banko valdybos nutarimas nėra pakankamo lygio teisės aktas, kad būtų keičiamas priežiūros ir valdymo funkcijų paskirstymas tarp Įstaigos organų. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABI) 19 straipsnio 3 punktas numato, kad jeigu bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, ABI <u>stebėtojų tarybai nustatytos funkcijos kitų bendrovės organų kompetencijai nepriskiriamos</u> , išskyrus ABI 34 straipsnio 8, 11	Nuostatos, susijusios su reikalavimų priežiūros organui taikymu kolegialiam valdymo organui (valdybai), negali būti tvirtinamos Lietuvos banko valdybos nutarimu. Siekiant nustatyti minimumus reikalavimus, turi būti keičiami

<p>reikalavimas sudaryti kolegialų valdymo organą (valdybą) teisės aktuose Įstaigai nenustatytas, tačiau pagal Įstaigos įstatus šis organas Įstaigoje turi būti sudarytas, Apraše nustatyti reikalavimai priežiūros organui yra taikomi kolegialiam valdymo organui (valdybai). Jeigu pagal teisės aktų reikalavimus ir Įstaigos įstatus Įstaigoje nei priežiūros organas (stebėtojų taryba), nei kolegialus valdymo organas (valdyba) neturi būti sudaryti, Apraše nustatyti reikalavimai priežiūros organui taikomi Įstaigos visuotiniam akcininkų susirinkimui.</p>	<p>dalyse ir 37² straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus. ABĮ 34 str. 8 d. numato, kad bendrovės, kurioje nesudaroma stebėtojų taryba, valdyba svarsto ir tvirtina bendrovės veiklos strategiją, analizuoja ir vertina informaciją apie bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, šią informaciją teikia eiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui. ABĮ 34 straipsnio 11 dalis numato baigtinį priežiūros funkcijų, kurias gali vykdyti valdyba, <u>jeigu tai numato Įstaigos įstatas</u>, sąrašą: 1) priimti sprendimus dėl sandorių su susijusiomis šalimis; 2) tvirtinti sandorių su susijusiomis šalimis, kurie sudaromi įprastinėmis rinkos sąlygomis verčiantis įprasta ūkine veikla, vertinimo tvarkos ir sąlygų aprašą; 3) prižiūrėti bendrovės vadovo veiklą, pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui atsiliepimus ir pasiūlymus dėl bendrovės vadovo veiklos; 4) svarstyti, ar bendrovės vadovas tinka eiti pareigas, jeigu bendrovė dirba nuostolingai; 5) teikti siūlymus bendrovės vadovui atšaukti jo sprendimus, kurie prieštarauja įstatymams ir kitiems teisės aktams, bendrovės įstatams, visuotinio akcininkų susirinkimo ar valdybos sprendimams; 6) spręsti kitus bendrovės įstatuose, taip pat visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimuose valdybos kompetencijai priskirtus bendrovės ir bendrovės vadovo veiklos priežiūros klausimus.</p> <p>Aprašas išplečia priežiūros funkcijas, kurias Įstaiga privalomai savo įstatuose turėtų priskirti valdybai. ABĮ 1 str. 3 d. numato, kad ABĮ finansų įstaigoms taikomas tiek, kiek <u>kiti įstatymai ir Europos Sąjungos teisės aktus įgyvendinantys kiti teisės aktai</u>, reglamentuojantys finansinių paslaugų teikimą ar finansų įstaigų veiklą arba finansų įstaigų ir finansų įstaigų sistemos stabilumą, <u>nenustato kitaip.</u>“</p> <p>Finansų įstaigų įstatymo 16 straipsnis numato, kad „Finansų įstaigos organus, jų struktūrą, sudėtį, sudarymo, sušaukimo ir darbo tvarką, pareigas ir teises, atsakomybės ribas nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas ir <u>Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys atitinkamos teisinės formos, kurios</u></p>	<p>Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų bei Mokėjimo įstaigų įstatymai.</p>
--	---	---

		<p><u>pagrindu veikia finansų įstaiga, juridinio asmens veiklą ir jo steigimo dokumentai, jeigu šis Įstatymas ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai arba Europos Sąjungos teisės aktai, reglamentuojantys finansinių paslaugų teikimą ir finansų įstaigų veiklą, nenustato ko kita.“</u></p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos banko valdybos nutarimas nėra įstatymas, taip pat šio konkretaus reikalavimo kontekste nėra teisės aktas, įgyvendinantis Europos Sąjungos teisės aktus, Apraše dėstomi reikalavimai prieštarauja aukštesnio lygio teisės aktui, ir negali būti patvirtinti nutarimu.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Aprašas nepakankamai apibrėžia, kaip turi būti valdomas interesų konfliktas ir atskiriamos valdymo ir priežiūros funkcijos. Kartu nėra referuojama į ABI 34 str. 7 dalį, numatančią, kad jeigu Įstaigos valdyba atlieka priežiūros funkcijas, daugiau kaip pusė valdybos narių turi būti nesusiję darbo santykiais su Įstaiga. Taip pat nėra skiriamas pakankamas dėmesys kriterijams, pagal kuriuos įstaiga turėtų įvertinti valdybos nario nepriklausomumą.</p>	
4	<p>10. Įstaiga, nustatydamą ir įgyvendindama valdymo tvarką, turi užtikrinti, kad:</p> <p>10.1. Įstaigos organų funkcijos ir atsakomybė yra aiškiai reglamentuoti ir įtvirtinti Įstaigos vidaus dokumentuose <...>;</p> <p>10.2. kiekvieno Įstaigos organo narių skaičius, bendra sudėtis ir bendros narių žinios ir patirtis yra pakankami suprasti Įstaigos veiklą ir prisiimamą riziką ir vykdyti šiam Įstaigos organui priskirtas funkcijas <...>;</p> <p>10.3.<...> Kiekvienas kolegialaus Įstaigos organo narys turi gerai išmanyti Įstaigos valdymo struktūrą, šio organo funkcijas ir atsakomybę bei narių funkcijų ir atsakomybių paskirstymą;</p>	<p>Apraše turėtų būti vengiama vartoti tokius prieveiksnius kaip „pakankamai“, „aiškiai“, „gerai“, kadangi Aprašas nenustato kriterijų, pagal kuriuos galima vertinti pakankamumą, aiškumą ir (arba) gerumą.</p>	<p>10. Įstaiga, nustatydamą ir įgyvendindama valdymo tvarką, turi užtikrinti, kad:</p> <p>10.1. Įstaigos organų funkcijos ir atsakomybė yra aiškiai reglamentuoti ir įtvirtinti Įstaigos vidaus dokumentuose <...>;</p> <p>10.2. kiekvieno Įstaigos organo narių skaičius, bendra sudėtis ir bendros narių žinios ir patirtis turi užtikrinti, kad Įstaigos organas yra pakankami suprasti supras Įstaigos veiklą ir prisiimamą riziką ir vykdyti vykdys šiam Įstaigos organui priskirtas funkcijas <...>;</p> <p>10.3. <...> Kiekvienas kolegialaus Įstaigos organo narys turi gerai išmanyti Įstaigos valdymo struktūrą, šio organo funkcijas ir</p>

	<p>10.4. Įstaigos organų nariams taikomas neprikaištingos reputacijos reikalavimas, jie turi pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties savo funkcijoms tinkamai vykdyti. Įstaigos organų nariai turi skirti pakankamai laiko savo funkcijoms Įstaigoje atlikti. Kiekvienas Įstaigos organo narys turi veikti sąžiningai ir savarankiškai, kad pagal savo kompetenciją veiksmingai priimtų pagrįstus sprendimus (angl. informed decisions);</p>		<p>atsakomybę bei, kai taikoma, narių funkcijų ir atsakomybių paskirstymą; 10.4. Įstaigos organų nariams taikomas neprikaištingos reputacijos reikalavimas, jie turi pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties žinias, įgūdžius ir patirtį savo funkcijoms tinkamai vykdyti. Įstaigos organų nariai turi skirti pakankamai laiko savo funkcijoms Įstaigoje atlikti. Kiekvienas Įstaigos organo narys turi veikti sąžiningai ir savarankiškai, kad pagal savo kompetenciją veiksmingai priimtų pagrįstus sprendimus (angl. <i>informed decisions</i>);</p>
5	<p>10.3. kiekviena sritis (strateginis planavimas, pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencija, kitos rizikos valdymas, klientų lėšų apsauga, nuosavo kapitalo klausimai, vidaus auditas, finansai ir apskaita, atitiktis ir pan., kuriose sprendimus priima šis organas) ir funkcijos šioje srityje yra priskirtos bent vienam kolegialaus Įstaigos organo nariui, o tuo atveju, kai keliems nariams yra priskirta ta pati sritis, aiškiai atskirtos kiekvieno nario funkcijos ir atsakomybė šioje srityje. Kiekvienas kolegialaus Įstaigos organo narys turi gerai išmanyti Įstaigos valdymo struktūrą, šio organo funkcijas ir atsakomybę bei narių funkcijų ir atsakomybių paskirstymą;</p>	<p>Asociacijos nuomone, 10.3. papunktis yra geroji valdymo praktika, tačiau neturėtų būti apibrėžta kaip reikalavimas. ABĮ 19 str. 2 d. ir 33 str. 1 d. numato, kad valdyba yra kolegialus valdymo organas. 35 str. 5 d. numato, kad valdyba veikia kolegialiai, sprendimus priima posėdžių metu. Įpareigojimas priskirti kiekvieną sritį vienam valdybos nariui tiesiogiai prieštarautų ABĮ numatytiems įstaigos valdymo principams. Išskirstant funkcijas taip pat nebūtų sprendžiamas valdybos nario pavadavimo klausimas – jei iš visos sudėties dalyvauja dalis narių užtikrinant kворumą, sprendimus galima priimti.</p>	<p>10.3 Įstaigos organas kolegialiai užtikrins, kad Įstaiga vykdo kontrolės funkcijas, nurodytas 19 punkte. Gerąją praktika laikytina, kad kiekviena sritis, kurioje sprendimus priima Įstaigos organas, (strateginis planavimas, pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo prevencija, kitos rizikos valdymas, klientų lėšų apsauga, nuosavo kapitalo klausimai, vidaus auditas, finansai ir apskaita, atitiktis ir pan., kuriose sprendimus priima šis organas) ir funkcijos šioje srityje yra būtų priskirtos bent vienam kolegialaus Įstaigos organo nariui, o tuo atveju, kai keliems nariams yra priskirta ta pati sritis, aiškiai atskirtos kiekvieno nario funkcijos ir atsakomybė šioje srityje. Kiekvienas kolegialaus Įstaigos organo narys turi gerai išmanyti Įstaigos valdymo struktūrą, šio organo funkcijas ir atsakomybę bei, kai taikoma, narių funkcijų ir atsakomybių paskirstymą;</p>

6	14. Įstaigos organai turi vidaus dokumentuose nustatyta tvarka stebėti Įstaigos valdymo sistemos veiksmingumą ir šią stebėseną dokumentuoti. <...>	Siūlytume nurodyti, kad veiksmingumas turi būti vertinamas ne atskirai, o integraliai tiek atliekant ketvirtinį rizikų vertinimą, tiek nuolat vykdant darbuotojų pareigas, tiek atliekant vidaus auditą ir finansinių ataskaitų auditą, arba kitais įstaigos pasirinktais būdais.	14. Įstaigos organai turi užtikrinti vidaus dokumentuose nustatyta tvarka stebėti Įstaigos valdymo sistemos veiksmingumą atliekant ketvirtinį rizikų vertinimą, vidaus auditą, finansinių auditų ataskaitą arba kitais Įstaigos organo pasirinktais būdais. ir šią stebėseną dokumentuoti. <...>
7	16. Įstaigos vidaus kontrolė turi būti neatskirama ir nenutrūkstama Įstaigos kasdieninės veiklos dalis. Veiksminga vidaus kontrolės sistema turi užtikrinti, kad yra sukurta tinkama kontrolės struktūra, nustatytos kontrolės procedūros kiekvienu valdymo lygiu. Kontrolės procedūros turi apimti ataskaitas Įstaigos valdymo organams, tinkamą Įstaigos struktūrinių padalinių (departamentų, skyrių ir pan.) ir funkcinių padalinių (komisijų, komitetų, darbo grupių ir pan.) padalinių veiklos kontrolę, Įstaigos turto apsaugą, nustatytų limitų laikymosi ir nukrypimų nuo jų fiksavimą ir Įstaigos valdymo organų informavimą, teisių atlikti operacijas suteikimą bei duomenų palyginimą ir tikrinimą. <...>	Apraše turėtų būti vengiama vartoti prieviksį „tinkamai“, kadangi Aprašas nenustato kriterijų, pagal kuriuos galima vertinti tinkamumą.	16. Įstaigos vidaus kontrolė turi būti neatskirama ir nenutrūkstama Įstaigos kasdieninės veiklos dalis. Veiksminga vidaus kontrolės sistema turi užtikrinti, kad yra sukurta tinkama kontrolės struktūra, nustatytos kontrolės procedūros kiekvienu valdymo lygiu. Kontrolės procedūros turi apimti ataskaitas Įstaigos valdymo organams, tinkamą Įstaigos struktūrinių padalinių (departamentų, skyrių ir pan.) ir funkcinių padalinių (komisijų, komitetų, darbo grupių ir pan.) padalinių veiklos kontrolę, Įstaigos turto apsaugą, nustatytų limitų laikymosi ir nukrypimų nuo jų fiksavimą ir Įstaigos valdymo organų informavimą, teisių atlikti operacijas suteikimą bei duomenų palyginimą ir tikrinimą. <...>
8	17. Kolegialus Įstaigos valdymo organas (išskyrus atvejus, kai pagal Aprašo 30.3 papunkčio, 36 ir 45 punktų nuostatas tai priskirta Įstaigos priežiūros organo kompetencijai arba, nors ir tiesiogiai nepriskirta, tačiau vadovaudamasis jomis nustatydamas esminius tam tikros veiklos organizavimo principus Įstaigos priežiūros organas kartu reglamentuoja visus ar dalį šiame punkte nurodytų klausimų) turi	Asociacijos nuomone, Aprašo 17 p. numato perteklinį reikalavimą Įstaigos valdymo organui tvirtinti procedūrų aprašus. Valdymo organas, asociacijos nuomone, turėtų tvirtinti strateginius dokumentus ir politikas, o detalesnius aprašus ir procedūras turėtų būti leidžiama tvirtinti Įstaigos nustatyta tvarka.	17. Kolegialus Įstaigos valdymo organas <...> turi patvirtinti dėl elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo Įstaigai taikomų reikalavimų vykdymo vidaus kontrolės politiką. procedūrų aprašus, kuriuose nurodoma, kaip vykdoma periodinė ir nuolatinė reikalavimų vykdymo kontrolė, šios kontrolės dažnumas ir jai vykdyti paskirti žmogiškieji ištekliai, priemonės dvigubai

	<p>patvirtinti dėl elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo Įstaigai taikomų reikalavimų vykdymo vidaus kontrolės procedūrų aprašus, kuriuose nurodoma, kaip vykdoma periodinė ir nuolatinė reikalavimų vykdymo kontrolė, šios kontrolės dažnumas ir jai vykdyti paskirti žmogiškieji ištekliai, priemonės dvigubai veiklos procedūrų vidaus kontrolei užtikrinti (pvz., keturių akių principas), sprendimų priėmimo tvarka, atsakingų Įstaigos organų ir asmenų funkcijos, teisės, pareigos ir atskaitomybė, šiai kontrolei naudojamos informacinės ir ryšių technologijos, informacijos šaltiniai ir, kai taikoma, priemonės, kuriomis užtikrinamas reikiamos informacijos gavimas iš trečiųjų asmenų.</p>		<p>veiklos procedūrų vidaus kontrolei užtikrinti (pvz., keturių akių principas), sprendimų priėmimo tvarka, atsakingų Įstaigos organų ir asmenų funkcijos, teisės, pareigos ir atskaitomybė, šiai kontrolei naudojamos informacinės ir ryšių technologijos, informacijos šaltiniai ir, kai taikoma, priemonės, kuriomis užtikrinamas reikiamos informacijos gavimas iš trečiųjų asmenų. 18 (naujas). Įstaiga vidaus dokumentuose nustatyta tvarka turi patvirtinti procedūrų aprašus, kuriuose nurodoma, kaip vykdoma periodinė ir nuolatinė reikalavimų vykdymo kontrolė, šios kontrolės dažnumas ir jai vykdyti paskirti žmogiškieji ištekliai, priemonės dvigubai veiklos procedūrų vidaus kontrolei užtikrinti (pvz., keturių akių principas), sprendimų priėmimo tvarka, atsakingų Įstaigos organų ir asmenų funkcijos, teisės, pareigos ir atskaitomybė, šiai kontrolei naudojamos informacinės ir ryšių technologijos, informacijos šaltiniai ir, kai taikoma, priemonės, kuriomis užtikrinamas reikiamos informacijos gavimas iš trečiųjų asmenų.</p>
9	<p>19. Įstaiga turi paskirti aukštesnio hierarchijos lygio pareigas Įstaigoje einančius asmenis (struktūrinio padalinio vadovus, vyriausiuosius pareigūnus ir pan.), atsakingus už kontrolės funkcijas Įstaigoje:</p>	<p>Reikalavimas yra neproporcingas įstaigų dydžiui – įstaigose darbuotojų skaičius gali būti mažas, todėl ne visais atvejais sudaromi hierarchiniai lygiai.</p> <p>Kartu atkreipiame dėmesį, kad 19 ir 25 punktai prieštarauja vienas kitam – 25 punktas referuoja į tai, jog asmuo, atsakingas už vidaus auditą, gali dirbti pagal užsakomųjų paslaugų sutartį, tačiau aprašo 19.7. papunktis numato, kad asmuo, atsakingas už</p>	<p>19. Įstaiga turi paskirti aukštesnio hierarchijos lygio pareigas Įstaigoje einančius asmenis (struktūrinio padalinio vadovus, vyriausiuosius pareigūnus ir pan.), atsakingus už kontrolės funkcijas Įstaigoje:</p>

		<p>vidaus audita, turi užimti aukštesnio hierachijos lygio pareigas Įstaigoje.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos banko lūkestis Įstaigai užtikrinti pagrindines kontrolės funkcijas vidiniais resursais yra atspindėtas Aprašo 25 punkte, siūlome keisti 19 punkto formuluotę.</p>	
10	<p>19.1. asmenį, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (pinigų plovimo prevencijos pareigūną, angl. <i>Money laundering reporting officer, MLRO</i>);</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad pinigų plovimo prevencijos pareigūnas angliškai vadinasi <i>money laundering prevention officer</i> arba <i>AML officer</i>, o ne <i>money laundering reporting officer</i>, trumpinant <i>MLRO</i>.</p> <p>Pavyzdžiui, EBA/GL/2022/05 šį asmenį apibrėžia kaip kovos su pinigų plovimo ir teroristų finansavimu atitikties užtikrinimo pareigūną, angliškas trumpinys - <i>AML/CFT compliance officer</i>.</p> <p><i>AML officer</i> apibrėžimas yra daug platesnis nei <i>MLRO</i>, kadangi pastarasis reiškia pinigų plovimo ataskaitų teikimo pareigūną (funkciją). Rinkoje pastebima iš dalies ydinga praktika, kai už visą PP/TF prevenciją ir jos priemonių įgyvendinimą atsakingi pareigūnai yra vadinami pinigų plovimo ataskaitų teikimo pareigūnais (MLRO), kadangi taip yra susiaurinamos jų funkcijos. Rekomenduojame keisti šiame papunktyje vartojamą terminologiją, taip formuojant gerąją rinkos praktiką.</p>	<p>19.1. asmenį, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (pinigų plovimo prevencijos pareigūną, angl. <i>Money laundering reporting officer</i> <i>Anti-money laundering officer, MLRO-AML officer</i>);</p> <p>arba</p> <p>19.1. asmenį, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (pinigų plovimo prevencijos pareigūną, angl. <i>Money laundering reporting officer, MLRO</i>);</p>
11	<p>19.2. asmenį, atsakingą už atitikties kitų teisės aktų ir Įstaigos vidaus dokumentų reikalavimams užtikrinimą (atitikties pareigūną, ang. <i>Chief compliance officer, CCO</i>);</p> <p>19.3. asmenį, atsakingą už rizikos valdymo užtikrinimą (rizikos valdymo pareigūną, angl. <i>Chief risk officer, CRO</i>);</p>	<p>Žodis <i>Chief</i> automatiškai nusako aukštesnį hierarchijos lygį. Asociacijos nuomone, angliškų terminų šiuo atveju būtų galima apskritai atsiskayti – konkretūs pareigų pavadinimai Asociacijos nariams sukėlė daugiau klausimų nei yra būtina šių papunkčių lūkesčių atitikimui.</p>	<p>19.2. asmenį, atsakingą už atitikties kitų teisės aktų ir Įstaigos vidaus dokumentų reikalavimams užtikrinimą (atitikties pareigūną, ang. <i>Chief compliance officer, CCO</i>);</p> <p>19.3. asmenį, atsakingą už rizikos valdymo užtikrinimą (rizikos valdymo pareigūną, angl. <i>Chief risk officer, CRO</i>);</p>
12	<p>26. Įstaigos vidaus kontrolės sistemos veiksmingumas turi būti vertinamas tiek nuolat (Įstaigos darbuotojams atliekant savo</p>	<p>Vidaus audito metodikoje nurodyta, kad vidaus auditas atliekamas remiantis periodiniais rizikos vertinimais. Neaišku, kas būtų laikoma „savanorišku vidaus auditu“.</p>	<p>26. Įstaigos vidaus kontrolės sistemos veiksmingumas turi būti vertinamas tiek nuolat (Įstaigos darbuotojams atliekant</p>

	pareigas), tiek periodiškai (atliekant, kai taikoma, vidaus auditą ir finansinių ataskaitų auditą, arba kitais pasirinktais būdais (pvz., atliekant savęs vertinimą arba savanoriškai atliekant vidaus auditą, finansinių ataskaitų auditą).		savo pareigas), tiek periodiškai (atliekant, kai taikoma, vidaus auditą ir finansinių ataskaitų auditą, arba kitais pasirinktais būdais (pvz., atliekant savęs vertinimą arba savanoriškai atliekant vidaus auditą, finansinių ataskaitų auditą).
13	27.1. Įstaigos kolegialaus valdymo organo patvirtinta išsami Įstaigos organizacinė schema, kurioje pavaizduotas kiekvienas Įstaigos organas, struktūrinis ir funkcinis padaliniai, tarpininkas ir asmuo, kuriam perduotos veiklos funkcijos, nurodyti už šių padalinių veiklą, tarpininkų ir asmenų, kuriems perduotos veiklos funkcijos, veiklos stebėseną ir priežiūrą atsakingi asmenys. Tuo atveju, kai Įstaiga yra patronuojamoji įmonė, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatyme, Įstaigos organizacinėje schemoje turi būti pavaizduota patronuojanti įmonė ir jos organai, padaliniai ir konkretūs asmenys, kurie turi teisę priimti sprendimus dėl Įstaigos valdymo;	Nei tarpininkai, nei veiklos perdavimo partneriai paprastai įmonės organizacinėje struktūroje neatvaizduojami. Tokia informacija pateikiama atskiruose dokumentuose (perduodamų veiklos funkcijų registrai, sutartys). Aiškinamajame rašte nėra pagrįsta, kodėl turėtų būti keičiama ši rinkos praktika. Tai galėtų likti kaip geroji praktika, tačiau ne privalomas reikalavimas.	27.1. Įstaigos kolegialaus valdymo organo patvirtinta išsami Įstaigos organizacinė schema, kurioje pavaizduotas kiekvienas Įstaigos organas, struktūrinis ir funkcinis padaliniai, tarpininkas ir asmuo, kuriam perduotos veiklos funkcijos , nurodyti už šių padalinių veiklą, tarpininkų ir asmenų, kuriems perduotos veiklos funkcijos , veiklos stebėseną ir priežiūrą atsakingi asmenys. Gerąja praktika laikytinas tarpininko ir asmens, kuriam perduotos veiklos funkcijos, taip pat asmenų, atsakingų už tarpininkų ir asmenų, kuriems perduotos veiklos funkcijos, veiklos stebėseną, įtraukimas į Įstaigos organizacinę schemą. Tuo atveju, kai Įstaiga yra patronuojamoji įmonė, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatyme, Įstaigos organizacinėje schemoje turi būti pavaizduota patronuojanti įmonė ir jos organai, padaliniai ir konkretūs asmenys, kurie turi teisę priimti sprendimus dėl Įstaigos valdymo;
14	27.2. patvirtinti Įstaigos veiklos ir organizacinės struktūros aprašas, Įstaigos organų, kiekvieno struktūrinio ir funkcinio padalinių ir kiekvieno darbuotojo veiklai reglamentuoti skirti organizaciniai vidaus dokumentai (darbo reglamentai, padalinių	Reikalavimas yra neproporcingas įmonių dydžiui. Mažose įmonėse, kuriose dirba keli / keliolika žmonių, kai kurie „skyriai“ sudaryti iš 1-2 žmonių. Perteklinis reikalavimas, kad tokie skyriai turėtų atskirus padalinių nuostatus, kai pareigos surašytos darbuotojų pareiginiuose aprašuose – Darbo Kodekso 44 straipsnis jau numato darbdavio pareigą pranešti darbuotojui	27.2. patvirtinti Įstaigos veiklos ir organizacinės struktūros aprašas, Įstaigos organų, kiekvieno struktūrinio ir funkcinio padalinių, jei tokie sudaryti , ir kiekvieno darbuotojo veiklai reglamentuoti skirti organizaciniai vidaus dokumentai (darbo

	nuostatai, darbuotojų pareigybių aprašai ir pan.), Įstaigos vidaus dokumentuose aiškiai nustatytos šių padalinių ir darbuotojų, tarpininkų ir asmenų, kuriems perduotos veiklos funkcijos, funkcijos, pareigos ir atskaitomybė ir užtikrintas aiškus Įstaigos organų, padalinių ir darbuotojų pareigų ir funkcijų paskirstymas ir atskyrimas;	informaciją apie darbo funkcijos apibūdinimą ar aprašą arba darbo (pareigybės arba pareigų, profesijos, specialybės) pavadinimą ir, jeigu nustatyta, jos hierarchinį ir (arba) kvalifikacijos ar sudėtingumo lygį (laipsnį). Kartu perduotų veiklos funkcijų atveju pareigos, funkcijos ir atsiskaitymas už jas nustatyti kituose dokumentuose (perduodamų veiklos funkcijų registrai, sutartys) pagal teisės aktuose numatytus reikalavimus, tad dubliavimas tos pačios informacijos sukeltų perteklines administracines pareigas. Papildomai, siūlome atsisakyti prievoksmio „aiškiai“, nes Aprašas nenustato kriterijų, pagal kuriuos galima vertinti aiškumą.	reglamentai, padalinių, jei tokie sudaryti , nuostatai, darbuotojų pareigybių aprašai ir pan.), Įstaigos vidaus dokumentuose aiškiai nustatytos šių padalinių, jei tokie sudaryti , ir darbuotojų, tarpininkų ir asmenų, kuriems perduotos veiklos funkcijos, funkcijos, pareigos ir atskaitomybė ir užtikrintas aiškus Įstaigos organų, padalinių, jei tokie sudaryti , ir darbuotojų pareigų ir funkcijų paskirstymas ir atskyrimas;
15	28.3. Įstaiga turi tvarkyti informacijos, kuria keičiamasi Įstaigoje, registrą, kuriame nurodomi bent pagrindiniai informacijos šaltiniai, teikiamos informacijos turinys, ją rengiantys ir ją gaunantys asmenys ir informacijos teikimo periodiškumas;	Šiuo metu galiojančios Aprašo versijos 9.10 papunktis numato šį reikalavimą („Įstaigoje tvarkomas informacijos, kuria keičiamasi Įstaigoje, registras, jame nurodomas bent teikiamos informacijos turinys, ją rengiantys ir ją gaunantys asmenys ir informacijos teikimo periodiškumas“). Reikia tikslinti, kas yra informacijos registras – reikalavimas kiekvienai Įstaigai turėti dokumentų valdymo sistemą (DVS) yra neproporcingas Įstaigų dydžiui.	28.3. Įstaiga turi užtikrinti tvarkyti informacijos (informacijos šaltiniai, teikiamos informacijos turinys, ją rengiantys ir ją gaunantys asmenys, informacijos teikimo periodiškumas) , kuria keičiamasi Įstaigoje, atsekamumą . registra, kas esant poreikiui Įstaiga galėtų kuriame nurodomi bent pagrindiniai informacijos šaltiniai, teikiamos informacijos turinys, ją rengiantys ir ją gaunantys asmenys ir informacijos teikimo periodiškumas;
16	30.1 vidaus dokumentai (taisyklės, politikos, nuostatai, aprašai ir pan.) turi būti patvirtinti Įstaigos organų ir darbuotojų, kurių kompetencijai priskirtas atitinkamų taisyklių, politikų, nuostatų, aprašų, tvarkų ir pan. nustatymas;	Siūlome, kad Įstaigos valdymo organas tvirtintų bendrus vidaus kontrolės principus (politikas), o detalių procedūrų aprašų tvirtinimas gali būti deleguotas Įstaigoje numatyta tvarka (pvz, Įstaigos vadovui arba padalinių vadovams).	30.1 vidaus dokumentai (taisyklės, politikos, nuostatai, aprašai ir pan.) turi būti patvirtinti Įstaigos organų nustatyta tvarka ; ir darbuotojų, kurių kompetencijai priskirtas atitinkamų taisyklių, politikų, nuostatų, aprašų, tvarkų ir pan. nustatymas;
17	30.2. turi būti patvirtinti sprendimų priėmimo ir Aprašo 19 punkte nurodytų asmenų,	Sprendimų priėmimas yra sudėtinė proceso dalis, todėl turėtų būti leidžiama sprendimų priėmimą reglamentuoti tuo pačiu	30.2. turi būti patvirtinti sprendimų priėmimo ir numatytas Aprašo 19 punkte

	atsakingų už kontrolės funkcijas, dalyvavimo priimant sprendimus tvarkos aprašai;	Įstaigos vidaus dokumentu, kuris reglamentuoja kitas proceso sudėtinės dalis, ir neturėtų būti reikalaujama patvirtinti atskirą Įstaigos vidaus dokumentą, skirtą išskirtinai tik sprendimų priėmimui reglamentuoti.	nurodytų asmenų, atsakingų už kontrolės funkcijas, dalyvavimo dalyvavimas priimant sprendimus tvarkos aprašai ;
18	30.3. Įstaigos organai turi patvirtinti detalius jiems atskaitingų asmenų, atsakingų už kontrolės funkcijas, atskaitomybės reikalavimus (periodiškumą, tarpinių ir metinių atskaitų turinio reikalavimus ir kt.), kiek to nereglamentuoja Įstaigai taikomi teisės aktai“.	Siūlome suvienodinti sąvokas. Asociacijos nariams taip pat kyla klausimas dėl paskutinės papunkčio dalies: „<...> kiek to nereglamentuoja Įstaigai taikomi teisės aktai“. Jeigu yra referuojama į konkrečius jau taikomus teisės aktus (pvz. EBA/GL/2022/05), tai siūlytume taip ir nurodyti. Kartu jeigu Įstaigai jau yra taikomi reikalavimai, ar tuomet norima pasakyti, kad Įstaigos organas neturi patvirtinti asmenų, atsakingų už kontrolės funkcijas, atskaitomybės reikalavimų? Manome, kad siekiant aiškumo, reiktų šią dalį arba sukongretinti, arba jos apskritai atsisakyti.	30.3. Įstaigos organai turi patvirtinti detalius jiems atskaitingų Aprašo 19 punkte nurodytų asmenų, atsakingų už kontrolės funkcijas, atskaitomybės Įstaigos organams reikalavimus (periodiškumą, tarpinių ir metinių atskaitų turinio reikalavimus ir kt.), kiek to nereglamentuoja Įstaigai taikomi teisės aktai .
19	30.6. turi būti vidaus dokumentuose nustatytos ir įgyvendintos priemonės ir procedūros, kuriomis Įstaiga užtikrina jai taikomų kapitalo reikalavimų laikymąsi, nustatyta rezervų sudarymo ir panaudojimo tvarka. Įstaigos valdymo organas turi patvirtinti teikiamų elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų sąrašą, kuriame turi būti apibūdinta kiekviena paslauga ir pagal kiekvieną paslaugą nurodytas nuosavo kapitalo poreikiui skaičiuoti taikomas metodus, ar mokėjimo paslauga yra susijusi ar nesusijusi su elektroninių pinigų leidimu ir kiekvienos mokėjimo paslaugos rūšis pagal MĮ 5 straipsnį (nuoroda į MĮ 5 straipsnio punktą);	Privalomų rezervų sudarymo tvarka nustatyta ABĮ 39 straipsnyje – neaišku, kodėl Įstaiga vidaus dokumentuose turi papildomai nustatyti rezervų sudarymo tvarką. Manome, kad dėl šios priežasties toks reikalavimas yra perteklinis. Kartu reikalavimas visoms įstaigoms „patvirtinti teikiamų elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų sąrašą, kuriame turi būti apibūdinta kiekviena paslauga ir pagal kiekvieną paslaugą nurodytas nuosavo kapitalo poreikiui skaičiuoti taikomas metodus“, kai įstaigos teikia tik su elektroninių pinigų leidimu susijusias paslaugas ir naudoja vieną kapitalo skaičiavimo metodą, yra perteklinis.	30.6. turi būti vidaus dokumentuose nustatytos ir įgyvendintos priemonės ir procedūros, kuriomis Įstaiga užtikrina jai taikomų kapitalo reikalavimų laikymąsi; nustatyta rezervų sudarymo ir rezervų panaudojimo tvarką. Įstaigos, kuri kartu su elektroninių pinigų leidimu teikia ir su elektroninių pinigų leidimu nesusijusias paslaugas , valdymo organas turi patvirtinti teikiamų elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų sąrašą, kuriame turi būti apibūdinta kiekviena paslauga ir pagal kiekvieną paslaugą nurodytas nuosavo kapitalo poreikiui skaičiuoti taikomas metodus, ar mokėjimo paslauga yra susijusi ar nesusijusi su elektroninių pinigų leidimu ir kiekvienos mokėjimo paslaugos rūšis pagal MĮ 5 straipsnį (nuoroda į MĮ 5 straipsnio punktą);

20	<p>30.10. Įstaiga užtikrina tvarkymą duomenų, susijusių su veiklos rezultatais, operacijomis, sukčiavimais, katalogo, kuriame nurodomi duomenų tipas, susijęs su klientu, mokėjimo paslaugos rūšimi, paslaugų teikimo kanalu, mokėjimo priemone, jurisdikcija ir valiuta, duomenų rinkimo apimtis pagal veiklą ir susijusius subjektus, įskaitant Įstaigos filialus ir tarpininkus (elektroninių pinigų įstaiga nurodo ir asmenis, per kuriuos ji platina ir (arba) išperka elektroninius pinigus), duomenų rinkimo būdai, duomenų rinkimo tikslas, duomenų rinkimo dažnumas. Įstaigos vidaus dokumentuose turi būti aprašytas sistemų, kurias naudojant renkami, saugomi ir analizuojami su veiklos rezultatais, operacijomis, sukčiavimais susiję duomenys, veikimas;</p>	<p>Nors reikalavimai nėra nauji, jie yra skirtingai suprantami. Įmonės turi duomenų katalogą, tačiau klientų duomenys ir kokie jie traukiami iš sistemų skirasi tarp skirtingų EPI. Neaišku, kas turima galvoje dėl šių sąvokų – <i>katalogas, duomenų rinkimo būdai, duomenų rinkimo tikslas, duomenų rinkimo dažnumas.</i></p>	<p>Siūlome sukongretinti papunktį, kad būtų aiškesnis Lietuvos banko lūkestis dėl reikalaujamų dokumentų apimties.</p>
21	<p>32.1. veiklos nutraukimo scenarijai ir jų įgyvendinimo priemonės. <...> Tas pats 16¹.1.</p>	<p>Esama formuluotė palieka vietos interpretacijai, ar veiklos nutraukimo planas turi būti parengtas visai įstaigos veiklai, ar tik licencijuotos veiklos nutraukimui. Asociacijos supratimu, veiklos nutraukimo planas skirtas suvaldyti rizikas, susijusias su licencine veikla. Atitinkamai, siūlome patikslinti formuluotę.</p>	<p>32.1. elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo scenarijai ir jų įgyvendinimo priemonės. <...></p>
22	<p>32.2. asmenų, kuriuos paveiks elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimas, grupės (įskaitant elektroninių pinigų turėtojus ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojus, kitus finansų rinkos dalyvius) ir numatomas jų skaičius pagal grupes, numatomas poveikis bei priemonės neigiamam poveikiui šiems asmenims ir finansų rinkai maksimaliai sumažinti, atsiskaitymo su elektroninių pinigų turėtojais ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojais tvarka;</p>	<p>Siūlome pašalinti reikalavimą detalizuoti asmenų, kuriuos paveiks įstaigos veiklos nutraukimas, numatomą skaičių pagal grupes. Spartaus augimo etape esančioms įmonėms šie numatomi duomenys gali labai greitai prarasti aktualumą, bei reikalauti daug dažnesnio plano atnaujinimo nesant reikšmingų įmonės verslo plano, valdysenos ar vidaus kontrolės pokyčių. Klientų skaičius turėtų būti traukiamas ir nustatomas tik esant jau konkrečiai nutraukimo situacijai, t.y. vykdant nutraukimo planą.</p>	<p>32.2. asmenų, kuriuos paveiks elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimas, grupės (įskaitant elektroninių pinigų turėtojus ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojus, kitus finansų rinkos dalyvius) ir numatomas jų skaičius pagal grupes, numatomas poveikis bei priemonės neigiamam poveikiui šiems asmenims šiems asmenų grupėms ir finansų rinkai maksimaliai sumažinti, atsiskaitymo su elektroninių pinigų turėtojais ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojais tvarka;</p>

	Tas pats 16 ¹ .2.		
23	32.3. rodikliai, pagal kuriuos nustatomas galimas poreikis nutraukti elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklą, ir jų stebėsenos tvarka; Tas pats 16 ¹ .3.	Nėra aišku, kokie rodikliai rodytų poreikį nutraukti elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklą. Visi rodikliai Įstaigai pirmiausia indikuoja, jog turėtų būti išbandomas veiklos tęstinumo planas, o ne iš karto aktyvuojamas veiklos nutraukimo planas. <u>Manytina, kad šie rodikliai galėtų būti standartizuoti, todėl kviečiame nurodyti pavyzdžius, kokie rodikliai galėtų būti stebimi</u> (pvz., nuosavo kapitalo rodiklis), taip pat sukongretinti lūkestį jų stebėsenos tvarkai (pvz. ketvirtinė analizė).	32.3. rodiklių, kurie apimtų bent prašome įrašyti reikšmės rodikliai, pagal kuriuos kurias nustatomas galimas poreikis spresti nutraukti elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklą, ir jų stebėsenos tvarka;
24	32.4. sąrašo, į kurį būtų įtraukti visi elektroninių pinigų turėtojai ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojai, nurodant bent informaciją apie kiekvieno jų lėšų sumą ir bendrą elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų sumą, atskirai išskiriant sumas lėšų, disponavimas kuriomis teisės aktų nustatyta tvarka apribotas, ir sprendimus dėl šių apribojimų priėmusius subjektus, forma ir sudarymo tvarka. Kai sprendimą dėl elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo priima pati Įstaiga, sąrašas turi būti sudarytas iki šio sprendimo priėmimo, kad priimdama sprendimą Įstaiga įvertintų sąrašo informaciją; Tas pats 16 ¹ .4.	Klientų sąrašas su jiems mokėtinomis sumomis, sudarytas tam tikru momentu, jau kitą dieną po sudarymo gali tapti neaktualus. Svarbiausia šiuo atveju užtikrinti, kad Įstaiga, esant poreikiui aktyvuoti veiklos nutraukimo planą, galės greitai ir nesudėtingai tokį sąrašą sudaryti. Netikslinga tokį sąrašą tvirtinti kartu su veiklos nutraukimo planu – svarbiausia jį turėti ir nuolat atnaujinti.	32.4. priemonės, kurių imsis Įstaiga, kad veiklos nutraukimo plano aktyvavimo metu nedelsdama sudarytų sąrašą sąrašo, į kurį būtų įtraukti visi elektroninių pinigų turėtojai ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojai, nurodant bent informaciją apie kiekvieno jų lėšų sumą ir bendrą elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų sumą, atskirai išskiriant sumas lėšų, disponavimas kuriomis teisės aktų nustatyta tvarka apribotas, ir sprendimus dėl šių apribojimų priėmusius subjektus, forma ir sudarymo tvarka. Kai sprendimą dėl elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo priima pati Įstaiga, sąrašas turi būti sudarytas iki šio sprendimo priėmimo, kad priimdama sprendimą Įstaiga įvertintų sąrašo informaciją;
25	32.6. elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo veiksmai ir jų atlikimo terminai, taip pat elektroninių pinigų leidimo ir (arba)	Asociacijos nariams kyla klausimas, ar Įstaiga turėtų atlikti detalų veiklos nutraukimo rizikų vertinimą, ar pakanka nurodyti galinčias kilti rizikas, ir kaip įstaiga ketina jas valdyti.	32.6. elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo įgyvendinimo priemonės veiksmai ir jų atlikimo terminai, taip pat

	<p>mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo proceso ir rizikos, galinčios turėti įtakos sklandžiam veiklos nutraukimui, valdymo tvarka, įskaitant priemones, kuriomis užtikrinamas tinkamas sutarčių su elektroninių pinigų turėtojais ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojais nutraukimas ir neužbaigtų mokėjimo operacijų įvykdymas. Įstaiga, numatydama atlikтинų veiksmų terminus, turi <...></p> <p>Tas pats 16¹.6.</p>	<p>Papildomai siūlome suvienodinti sąvokas su 32.1. papunkčiu (vietoje „veiksmai“ naudoti „įgyvendinimo priemonės“).</p>	<p>elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklos nutraukimo proceso ir rizikos, galinčios galinčių turėti įtakos sklandžiam veiklos nutraukimui, valdymo tvarkai priemonės, įskaitant priemones, — kuriomis užtikrinamas tinkamas sutarčių su elektroninių pinigų turėtojais ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojais nutraukimas ir neužbaigtų mokėjimo operacijų įvykdymas. Įstaiga, numatydama atlikтинų įgyvendinimo priemonių veiksmų terminus, turi <...></p>
26	<p>32.7. elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklai nutraukti reikalingi nefinansiniai ištekliai (informacijos, žmogiškieji, informacinių ir ryšių technologijų ištekliai, išorės konsultantai, kiti paslaugų teikėjai ir kt.) ir finansiniai ištekliai bei jų šaltiniai;</p> <p>Tas pats 16¹.7.</p>	<p>Tokius konkrečius dydžius sudėtinga pagrįstai įvertinti veiklos nutraukimo plano rengimo etape, nes įmonės dydis kinta (klientų skaičius, operacijų kiekis / vertė). Valdymo organas vertintų situaciją tuo konkrečiu momentu, kaip ir resursų pakankamumo vertinimas yra integrali įmonės veiklos dalis, o ne vienkartinis pratimas.</p>	<p>32.7. gairės dėl elektroninių pinigų leidimo ir (arba) mokėjimo paslaugų teikimo veiklai nutraukti reikalingi nefinansiniai — ištekliai reikalingų nefinansinių išteklių (informacijos, žmogiškieji, informacinių ir ryšių technologijų ištekliai, išorės konsultantai, kiti paslaugų teikėjai ir kt.) ir finansiniai ištekliai bei jų šaltiniai finansinių išteklių bei jų šaltinių poreikio suplanavimo priimant veiklos nutraukimo sprendimą;</p>
27	<p>32.10. atsiskaitymo Įstaigoje už veiklos nutraukimo plano vykdymą tvarka;</p> <p>Tas pats 16¹.10.</p>	<p>Siūlome tikslinti esamą formuluotę, kad būtų aišku, jog lūkestis keliamas atsiskaitymui ne su visais suinteresuotais asmenimis, bet konkrečiai su veiklos nutraukimo plano vykdytojais.</p>	<p>32.10. atsiskaitymo Įstaigoje su asmenimis, atsakingais už veiklos nutraukimo plano vykdymą, tvarka;</p>
28	<p>33. Įstaigos valdymo organai turi užtikrinti, kad Įstaigos darbuotojai turėtų tinkamą reputaciją, pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties jiems pavestoms funkcijoms atlikti.</p>	<p>Asociacijos nuomone, ši nuostata yra perteklinė ir pernelyg ribojanti įstaigų galimybę organizuoti savo veiklą dabartinėmis darbo rinkos sąlygomis. Atkreipiame dėmesį, kad geriau yra turėti žemesnės kvalifikacijos darbuotoją ir jį (ją) užauginti, nei apskritai neturėti darbuotojo.</p>	<p>33. Įstaigos valdymo organai turi užtikrinti, kad Įstaigos darbuotojai turėtų tinkamą reputaciją, pakankamai žinių, įgūdžių ir patirties jiems pavestoms funkcijoms atlikti.</p>

		<p>Pažymėtina, kad Elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymas (EPEPIĮ) bei Mokėjimo įstaigų įstatymas (MIĮ) numato reputacijos reikalavimus <u>tik elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų vadovams</u>. Minėti įstatymai nenumato reikalavimų dėl visų šių įstaigų darbuotojų reputacijos. Atitinkamai EPEPIĮ ir MIĮ nenumatant reputacijos reikalavimų visiems elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų darbuotojams, tokie reikalavimai negali būti nustatomi poįstatyminiame teisės akte. Kartu iš šios nuostatos nėra aiški reputacijos apimtis – ar tikrinant darbuotojo reputaciją įtraukiamas ir tikrinimas dėl teistumo nebuvimo (nusikalstamų veikų padarymas ir/ar administracinių nusižengimų padarymas), ar tikrinami tik tokie veiksniai kaip išsilavinimo lygis ir pobūdis, kvalifikacijos tobulinimasis, profesinės veiklos ar darbo patirties pobūdis ir pan. Nepaaiškinama, kas yra tinkama reputacija.</p> <p>Jeigu turėtų būti tikrinamas asmens teistumo nebuvimas, pažymėtina, kad tokie asmens duomenys gali būti tvarkomi (renkami) tik esant teisėtam pagrindui, t. y. vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 6 bei 10 straipsniais bei taikant atitinkamus principus, įtvirtintus BDAR 5 straipsnyje, t. y. asmens duomenų kiekio mažinimo, tikslumo bei skaidrumo. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog tokio pobūdžio asmens duomenys laikomi jautriais asmens duomenimis, kuriems skiriama didesnė apsauga, todėl tokio pobūdžio asmens duomenų tvarkymas (rinkimas) įtvirtinamas ne nutarimu, o įstatymu. Taip pat pažymėtina, kad tokiu atveju atsiranda administracinė našta bei papildomi kaštai Įstaigai kaupti, laikyti ir saugoti jautresius asmens duomenis. Be to, tuo atveju, jeigu būtų tvarkomi (renkami) visų darbuotojų teistumo nebuvimą įrodantys asmens duomenys, tokių asmens duomenų tvarkymas (rinkimas), manytina, būtų</p>	
--	--	--	--

		<p>perteklinis bei neatitinkantis proporcingumo principo, nustatyto Aprašo 8 punkte.</p> <p>Papildomai pažymime, kad nutarimu nėra nustatoma, kas būtų laikytina pakankamu „žinių, įgūdžių ir patirties jiems pavestoms funkcijoms atlikti“ turėjimu. Darbo rinka Lietuvoje yra ribota, trūksta aukštos kvalifikacijos darbuotojų – Lietuvos bankas neturėtų dar labiau riboti ir taip sudėtingos rinkos.</p>	
29	<p>35. Įstaiga turi įdiegti veiksmingą rizikos valdymo sistemą, apimančią atsiskaitymų, likvidumo, operacinės, pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo, tarptautinių sankcijų, sukčiavimo, informacinių ir ryšių technologijų ir saugumo, duomenų apsaugos, atitikties, rinkos, sandorio šalies kredito, koncentracijos, elgsenos su klientais ir kitų rūšių balansinės ir nebalansinės, faktinės ir tikėtinos rizikos, kuri kyla ar galėtų kilti Įstaigai leidžiant elektroninius pinigus, teikiant mokėjimo paslaugas, kitas paslaugas, investuojant lėšas, gautas iš elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų arba kitų mokėjimo paslaugų teikėjų arba kitais būdais apsaugant klientų lėšas ar vykdant kitą veiklą, valdymą. <...></p>	<p>Ši nuostata pateikia labai specifinę rizikos klasifikaciją. Kadangi egzistuoja įvairios pagrįstos rizikos klasifikacijos, kurias taiko rinkos dalyviai, Įstaiga turėtų galėti pati apibrėžti savo rizikos katalogą (rizikos rūšis, apibrėžimus, suskirstymus) ir įvertinti, kurios iš šių rizikos rūšių yra reikšmingos Įstaigai.</p>	<p>35. Įstaiga turi įdiegti veiksmingą rizikos valdymo sistemą, apimančią visas Įstaigos nustatytas rizikos rūšis, atsiskaitymų, likvidumo, operacinės, pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo, tarptautinių sankcijų, sukčiavimo, informacinių ir ryšių technologijų ir saugumo, duomenų apsaugos, atitikties, rinkos, sandorio šalies kredito, koncentracijos, elgsenos su klientais ir kitų rūšių balansinės ir nebalansinės, faktinės ir tikėtinos rizikos, kuri kurios kyla ar galėtų kilti Įstaigai leidžiant elektroninius pinigus, teikiant mokėjimo paslaugas, kitas paslaugas, investuojant lėšas, gautas iš elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų arba kitų mokėjimo paslaugų teikėjų arba kitais būdais apsaugant klientų lėšas ar vykdant kitą veiklą, valdymą. <...></p>
30	<p>42. Rizikos valdymo pareigūnas turi ne rečiau nei kas ketvirtį kolegialiam Įstaigos valdymo organui pateikti, o šis – įvertinti Įstaigos ketvirčio rizikos valdymo ataskaitą – rizikų žemėlapi, kuriame turi būti įvertintas Įstaigai būdingos rizikos poveikis (pvz., labai aukštas, aukštas, vidutinis, žemas, atsitiktinis, pan.) ir tikimybė.</p>	<p>Ataskaita paprastai apibendrina rizikos žemėlapio informaciją su įžvalgomis ir nebūtinai yra vienas ir tas pats dokumentas.</p>	<p>42. Rizikos valdymo pareigūnas turi ne rečiau nei kas ketvirtį kolegialiam Įstaigos valdymo organui pateikti, o šis – įvertinti Įstaigos ketvirčio rizikos valdymo ataskaitą, apimančią ir rizikų žemėlapi, kuriame turi būti įvertintas Įstaigai būdingos rizikos poveikis (pvz., labai</p>

			aukštas, aukštas, vidutinis, žemas, atsitiktinis, pan.) ir tikimybė.
31	44. Kolegialus Įstaigos valdymo organas, atsižvelgdamas į rizikos valdymo sistemos įvertinimo rezultatus, turi periodiškai, bet ne rečiau kaip kartą per metus įvertinti, ar yra poreikis tobulinti rizikos valdymo sistemą Įstaigoje, ir prireikus patvirtinti rizikos valdymo tobulinimo planą, kuriame turi būti nurodyta priemonės rizikos valdymui tobulinti, už šių priemonių įgyvendinimą atsakingi asmenys ir priemonių įgyvendinimo terminai, už šio plano vykdymo kontrolę ir rizikos pokyčio įvertinimą įgyvendinus priemones atsakingus asmenis.	Iš šios nuostatos nėra aišku, ar Įstaiga turės parengti ir įgyvendinti naują procedūrinį vidinį dokumentą – rizikos valdymo tobulinimo planą, ar visgi ši nuostata atitinka dabar esančių reikalavimų įgyvendinimą, kuomet atsiskaitoma valdybai periodiškai ir kartą per metus.	Siūlymas – tikslinti Aprašo 44 punktą aptariamam aspektu.
32	65.4. privalo įsitikinti, kad nėra jokių priežasčių, dėl kurių kredito įstaiga, kurioje atidaryta atskiroji sąskaita, neįvykdys įsipareigojimų. Nurodytas vertinimas turi būti atliekamas kiekvienų vienerių metų perspektyvai	Elektroninių pinigų ir mokėjimų įstaigoms, kurios yra silpnesnioje pozicijoje ir dažnu atveju susiduria su sunkumais užmezgant partnerystę su kredito įstaigomis, neturėtų būti nustatomi reikalavimai atlikti kredito įstaigų priežiūros funkciją. Kadangi klientų lėšų laikymas galimas tik Europos Sąjungos valstybės narės kredito įstaigoje, Asociacija nemato priežasčių abejoti nei Europos Centrinio Banko, nei valstybės narės kredito įstaigos priežiūros institucijos kompetencija užtikrinti tinkamą minėtų įstaigų priežiūrą. Esant tokiai grėsmei, turi būti keičiami teisės aktai, numatantys reikalavimus kredito įstaigai. Kartu atkreipiame dėmesį, kad Įstaigos klientų lėšas laiko ne tik Lietuvos Respublikos kredito įstaigose – Asociacija abejoja, kad Lietuvos bankas atsižvelgė į kredito įstaigų, veikiančių kitose ES valstybėse, viešai skelbiamų duomenų prieinamumą.	65.4. privalo įsitikinti, kad nėra jokių priežasčių, dėl kurių kredito įstaiga, kurioje atidaryta atskiroji sąskaita, neįvykdys įsipareigojimų. Nurodytas vertinimas turi būti atliekamas kiekvienų vienerių metų perspektyvai.
33	66. Įstaigos atskirosios sąskaitos kredito įstaigoje laikomos tinkamomis saugotinų klientų lėšų sumai apsaugoti, jeigu šioje kredito įstaigoje atidarytose Įstaigos atskiroiose sąskaitose laikomų lėšų suma neviršija 7,5 procentų šios kredito įstaigos	Asociacija sutinka, kad kiekviena Įstaiga turi užtikrinti koncentracijos rizikos valdymą. Vis dėlto, numatomas 7,5 procentų rodiklis nėra tinkamai pagrįstas ir neatsižvelgia į realias rinkos problemas. Atkreipiame dėmesį į tai, kad teisės aktai numato labai ribotą priemonių, tinkamų klientų lėšų apsaugai, sąrašą. Dalis šių priemonių apskritai neegzistuoja rinkoje arba	66. Įstaigos atskirosios sąskaitos kredito įstaigoje laikomos tinkamomis saugotinų klientų lėšų sumai apsaugoti, jeigu šioje kredito įstaigoje atidarytose Įstaigos atskiroiose sąskaitose laikomų lėšų suma neviršija 7,5 procentų šios kredito įstaigos

<p>turto pagal Įstaigos paskutinius turimus, bet ne senesnius nei paskutinius kredito įstaigos paskelbtus duomenis.</p>	<p>yra neprieinamos daliai Lietuvoje licencijuotų įstaigų (pvz. Europos Sąjungos mastu žinome tik vieną draudimo produkto tiekėją, kurio privalomas reikalavimas – įmonės pelningumas). Aprašo 79 punktas dar labiau apunkina padėtį, nes ženkliai apriboja ir investavimo galimybes (ne daugiau 50 proc.). Tai reiškia, kad didžioji dalis lėšų turės būti laikomos naujai atidarytose bankų sąskaitose.</p> <p>Lietuvos banko pateikiamame aiškinamame rašte nepateikti argumentai, kodėl yra poreikis nustatyti laikomų klientų lėšų sumos lubas, ir kodėl nustatytos būtent tokio dydžio lubos. Nepateikti statistiniai argumentai, neatsižvelgta į realiai rinkoje prieinamus produktus. Pavyzdžiui, vertinant konkrečiu atveju, kai bendra klientų lėšų suma sudaro 550 mln. EUR, o vienos kredito įstaigos turto riba yra 570 mln. EUR, maksimali lėšų suma vienoje kredito įstaigoje neviršytų 42,75 mln. EUR. Tai reikštų būtinybę valdyti sąskaitas net 13-oje skirtingų kredito įstaigų. Toks koncentracijos rizikos valdymas būtų neefktyvus rinkos dalyvių atžvilgiu. Primename, kad didelė dalis elektroninių pinigų ir mokėjimų įstaigų naudoja CENTROLink paslaugas, ir tokiu būdu turi vykdyti likvidumą, kurti integracijas tarp CENTROLink ir atskirųjų sąskaitų.</p> <p>Siūlomas 7,5 procentų ribojimas visiškai išbalansuos esamą rizikos vertinimo ir limitų nustatymo sistemą. Ankstesnė praktika leido kompleksiskai ir nuosekliai vertinti finansų įstaigų patikimumą ir atskirai nustatinėti limitus, o naujas ribojimas dirbtinai sukuria papildomus administracinius barjerus, kurie nesukuria pridėtinės vertės finansų sistemos saugumui.</p> <p>Toks reguliavimas ne tik sukuria neproporcingai sudėtingą administracinę našą, reikalaujančią nuolatinės lėšų paskirstymo stebėsenos, bet ir potencialiai kelia grėsmę sklandžiam elektroninių pinigų įstaigų funkcionavimui. Elektroninė pinigų įstaiga susidurtų su objektyviais sunkumais atidarant tiek daug</p>	<p>turto pagal Įstaigos paskutinius turimus, bet ne senesnius nei paskutinius kredito įstaigos paskelbtus duomenis.</p> <p>66. Įstaiga turi turėti bent dvi atskiras sąskaitas ir vidaus dokumentuose numatyti, kaip bus valdoma saugotinių klientų lėšų koncentracija.</p>
---	---	---

		sąskaitų, ypač atsižvelgiant į ribotą patikimų kredito įstaigų skaičių.	
34	71.1. palyginama atskirosios sąskaitos likučio suma atitinkamos dienos pabaigoje su saugotinių klientų lėšų suma (kai Įstaiga pasirenka EPEPII 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir (arba) MII 17 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą, laikant šias lėšas atskirojoje sąskaitoje). Jeigu nustatoma, kad atskirojoje sąskaitoje esanti suma yra mažesnė už saugotinių klientų lėšų sumą, Įstaiga turi nedelsdama pervesti trūkstamą sumą į atskirąją sąskaitą. Jei nustatoma, kad atskirojoje sąskaitoje esanti suma yra didesnė už saugotinių klientų lėšų sumą, Įstaiga turi Įstaigos vidaus dokumentuose nustatyta tvarka panaikinti atskirojoje sąskaitoje laikomų lėšų perviršį;	<p>Nėra aišku, ką reiškia „dienos pabaigoje“ – vidurnaktį, pasibaigus darbo valandoms ar mokėjimo sistemos „dienos pabaigoje“. Pavyzdžiui, CENTROLink dienos pabaiga – 18:00, TARGET dienos pabaiga – 19:00. 19:15 jau laikoma kita diena – lėšos grįžta į mokėjimo sistemą. Problema, kad skaitydami šį reikalavimą, auditoriai linkę reikalauti, kad lėšų sulyginimas būtų atliekamas vidurnaktį. Siūlome įvesti „dienos pabaigos“ apibrėžtį arba nurodyti tik patikrinimų dažnumą, o kada konkrečiai jie turi būti atliekami – palikti spręsti Įstaigai.</p> <p>„Jeigu nustatoma, kad atskirojoje sąskaitoje esanti suma yra mažesnė už saugotinių klientų lėšų sumą, Įstaiga turi nedelsdama pervesti trūkstamą sumą į atskirąją sąskaitą.“ Atsižvelgiant į tai, kad didelė dalis Įstaigų ir toliau mokėjimus vykdys per CENTROLink (arba tiesiogiai per TARGET), ir į tai, kad dalis Įstaigų vykdo momentinius mokėjimus, <u>šis reikalavimas yra praktiškai neįgyvendinamas</u>. Kadangi įstaiga turi nepertraukiamai vykdyti momentinius mokėjimus, dalis klientų lėšų visuomet liks FU INST. Jeigu yra reikalaujama FU INST palikti 0 EUR arba tik esamos dienos įėjusius mokėjimus – didelė tikimybė, kad lėšų gali nepakakti momentinių mokėjimų vykdymui. Pagal atskirosios sąskaitos apibrėžtį, skirtumo taip pat negalima dengti nuosavomis lėšomis, kadangi nebus įgyvendinamas atskyrimas. Net jeigu ir būtų galima – klientų lėšų Įstaiga valdo daugiau nei nuosavų lėšų. Atsižvelgiant į tai, šis punktas negali būti tvirtinimas, kol Europos bankininkystės institucija nepateikė savo išaiškinimo dėl naujos ECB politikos.</p>	71.1. kartą per parą darbo dienomis palyginama atskirosios sąskaitos likučio suma atitinkamos dienos pabaigoje su saugotinių klientų lėšų suma (kai Įstaiga pasirenka EPEPII 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir (arba) MII 17 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą, laikant šias lėšas atskirojoje sąskaitoje). Jeigu nustatoma, kad atskirojoje sąskaitoje esanti suma yra mažesnė už saugotinių klientų lėšų sumą, Įstaiga turi nedelsdama pervesti trūkstamą sumą į atskirąją sąskaitą. Jei nustatoma, kad atskirojoje sąskaitoje esanti suma yra didesnė už saugotinių klientų lėšų sumą, Įstaiga turi Įstaigos vidaus dokumentuose nustatyta tvarka panaikinti atskirojoje sąskaitoje laikomų lėšų perviršį;
35	71.2. palyginama saugaus, likvidaus ir mažos rizikos turto, į kurį buvo investuotos elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšos, tikroji vertė arba amortizuota savikaina su į jį investuota elektroninių pinigų turėtojų ir	Asociacijos nariams nėra aišku, koku reguliarumu turėtų vykti sutikrinimas. Siūlome numatyti, kad Įstaiga turi pasirinkti sutikrinimo reguliarumą ir jo laikytis.	71.2. Įstaigos nustatytu reguliarumu palyginama saugaus, likvidaus ir mažos rizikos turto, į kurį buvo investuotos elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšos, tikroji vertė arba amortizuota savikaina su į jį investuota elektroninių pinigų turėtojų ir

	(arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų suma. <...>		(arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų suma. <...>
36	73. Sutikrinimo atlikimo periodiškumas turi būti nustatytas Įstaigos vidaus dokumentuose. Kuo didesnė yra šių sumų nesutapimo rizika, tuo dažniau Įstaiga turi atlikti sutikrinimą. Sutikrinimas turi būti atliekamas bent kiekvieną dieną, kai yra atliekamos mokėjimo operacijos, taip pat atsižvelgiant į saugaus, likvidaus ir mažos rizikos turto, į kurį buvo investuotos elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšos, tikrosios vertės arba amortizuotos savikainos pokyčius ir kitais atvejais, kai pasikeičia saugotinių klientų lėšų suma arba apsaugota saugotinių klientų lėšų suma.	Įstatymai numato, kad lėšų atskyrimas turi būti vykdomas kitos darbo dienos pabaigoje. Reikalavimas mažesnėms finansų įstaigoms, kurios savaitgaliais neatlieka arba atlieka nedaug mokėjimo operacijų, sutikrinimą atlikti kiekvieną dieną, yra perteklinis.	73. Sutikrinimo atlikimo periodiškumas turi būti nustatytas Įstaigos vidaus dokumentuose. Kuo didesnė yra šių sumų nesutapimo rizika, tuo dažniau Įstaiga turi atlikti sutikrinimą. Sutikrinimas turi būti atliekamas bent kiekvieną darbo dieną, kai yra atliekamos mokėjimo operacijos , taip pat atsižvelgiant į saugaus, likvidaus ir mažos rizikos turto, į kurį buvo investuotos elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšos, tikrosios vertės arba amortizuotos savikainos pokyčius ir kitais atvejais, kai pasikeičia saugotinių klientų lėšų suma arba apsaugota saugotinių klientų lėšų suma.
37	77.1. turtą, kuris atitinka 2014 m. spalio 10 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 2015/61, kuriuo dėl kredito įstaigoms taikomo padengimo likvidžiuoju turtu reikalavimo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 iš dalies keičiami Deleguotas Reglamentas (ES) Nr. 2018/1620 ir Deleguotas Reglamentas (ES) Nr. 2022/786, su visais pakeitimais (toliau – Deleguotas reglamentas) 7 straipsnyje nurodytus bendruosius reikalavimus ir 8 straipsnyje nurodytus veiklos reikalavimus ir priklauso vienai iš šių finansinio turto kategorijų: <...>	Siūlome neatsisakyti galimybės investuoti į kredito įstaigų skolos vertybinius popierius (toliau – VP), vadovaujantis šiuo metu galiojančio Aprašo reikalavimais tokiems VP. Klientų lėšos gali būti saugomos bankų sąskaitose, todėl, manytina, nėra proporcinga uždrausti investuoti į bankų obligacijas. Ne visi bankai sutinka atidaryti elektroninių pinigų įstaigų (toliau – EPI) klientų lėšų sąskaitas, todėl neretai EPI atsidaro sąskaitas aukštesnės rizikos nereitinguotuose bankuose ar kredito unijose. Investuojant į bankų obligacijas su aukštesniais reitingais, galima sumažinti bendrą saugotinių lėšų riziką, be to, padidinti diversifikavimą.	Taikyti dabar galiojančio Aprašo reikalavimus dėl investavimo į kredito įstaigų skolas VP.
38	77.1.2. 1 lygio likvidžiajam turtui priskiriamų itin aukštos kokybės padengtų obligacijų pozicijų, atitinkančių visus Deleguotojo reglamento 10 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytus reikalavimus, – iki 35 procentų	Abejotina, ar nustatytas 35 procentų dydis yra proporcingas, kadangi klientų lėšos yra nuolat kintantis dydis. Taip pat nėra aišku, kaip skaičiuojamas šis dydis – ar bus skaičiuojama nuo visų klientų lėšų, ar bus skaičiuojama vidurkio atžvilgiu, ar paskutinio taškinio įverčio atžvilgiu, ar kitokiu būdu.	Siūlytume tikslinti Aprašo 77.1.2. papunktį, tiksliai nurodant 35 procentų dydžio skaičiavimo tvarką.

	elektroninių pinigų turėtojų ir (arba) mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų;		
39	77.2. suderintojo kolektyvinio investavimo subjekto, atitinkančio 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012, su visais pakeitimais 132 straipsnio 3 dalies reikalavimus ir investuojančio tik į Aprašo 77.1 papunktyje nurodytą turtą ir Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 79 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytus indėlius investicinius vienetus. Tuo atveju, kai šiame papunktyje nurodytas suderintasis kolektyvinio investavimo subjektas dalį turto investuoja į kitą nei Aprašo 77.1 papunktyje nurodytą turtą, saugiam, likvidžiam ir mažos rizikos turtui priskiriama tik ta investicijų dalis, kuri atitinka šio Aprašo 77.1 papunkčio reikalavimus;	Asociacijos narių nuomone, 77.2. papunktis turėtų būti papildytas atpirkimo sandoriais. Kiek Asociacijos nariams žinoma, nėra kolektyvinio investavimo subjekto (UCITS) fondo, kuris tam tikru momentu neturėtų grynųjų pinigų ar pinigų ekvivalentų. Fondui reikalingi gryniesi, kad galėtų patenkinti išpirkimo prašymus ir sumokėti mokesčius bei išlaidas, ir jis naudoja grynųjų pinigų ekvivalentus (kurie yra aukštos kokybės ir labai likvidūs) kaip būdą gauti grynųjų pinigų. Tai nustato Reglamentas (ES) 2017/1131 , pagal kurį visiems fondams leidžiama naudoti indėlius ir atpirkimo sandorius. Todėl UCITS fondų naudojami apskaitos standartai ir principai patvirtina požiūrį, kad atpirkimo sandoriai nėra investicija, ir jie gali būti naudojami likvidumo reikalavimams įvykdyti ir fondo tikslams palaikyti. Kitaip tariant, fondas negalėtų būti laikomas likvidžiu, jeigu jis nenaudotų atpirkimo sandorių likvidumui palaikyti. Manome, kad į aprašo 77.2 papunktį taip pat turėtų būti įtraukti ir atpirkimo sandoriai, jeigu jie: a) sudaromi laikinai likvidumo valdymo tikslais; ir b) dėl jų negali pasikeisti fondo deklaruotas investavimo tikslas arba kilti esminė papildoma rizika, lyginant su bendrąja rizikos politika, aprašyta fondo dokumentuose.	Siūlytume tikslinti Aprašo 77.2 papunktį aptariamam aspektu.
40	78. Investicijų į Aprašo 77.1 papunktyje nurodytas priemones ir 77.2 papunkčiuose papunktyje nurodytą kolektyviniu investavimo subjektų turtą sudarančias priemones likutinis terminas iki išpirkimo neturi būti ilgesnis nei dveji metai.	Siūlomas teisinis reguliavimas, kuris ribotų EPĮ investicijas tik į trumpalaikius skolos vertybinius popierius (SVP), iš esmės sukurtų dirbtinę ir labai iškraipytą finansų rinkos aplinką. Tokiu atveju visos EPĮ būtų priverstos koncentruotis išimtinai tik į trumpalaikius vertybinius popierius. Ekonominiu požiūriu, tokie apribojimai sukurtų papildomą administracinę naštą dėl nuolatinio trumpalaikių vertybinių popierių keitimo, taip pat sumažintų valstybės mokestines pajamas. Dirbtinai sukcentravus visų EPĮ investicijas į trumpalaikius SVP, EPĮ galimai prarastų galimybę gauti pakankamą investicijų pajamingumą, nes rinkoje susiformuotų dirbtinė trumpalaikių SVP paklausa. Tokia situacija ne tik ženkliai sumažintų finansinių įstaigų pelningumą (ribojimas sumažina galimybes	78. Investicijų į Aprašo 77.1 papunktyje nurodytas priemones ir 77.2 papunkčiuose papunktyje nurodytą kolektyviniu investavimo subjektų turtą sudarančias priemones likutinis vidutinis terminas iki išpirkimo neturi būti ilgesnis nei dveji metai nustatomas atsižvelgiant į konkrečios įstaigos rizikos valdymo strategiją, bendruosius likvidumo reikalavimus, nustatytus Deleguotajame reglamente, finansinio turto kokybės ir rizikos vertinimo kriterijus bei investicijų diversifikavimo principus.

		<p>investuoti į ilgesnės trukmės priemones, kurios dažnai siūlo didesnę pelningumą), bet ir dirbtinai iškraipytą konkurencingą rinką.</p> <p>Dar viena esminė problema – rinkos likvidumo ir diversifikacijos praradimas. Vienodo investavimo modelio priverstinis taikymas panaikintų EPI galimybę individualizuoti savo investicines strategijas, kas yra esminis konkurencinio pranašumo kūrimo elementas. Finansų įstaigos netektų galimybės lanksčiai reaguoti į kintančias rinkos sąlygas, o tai didintų bendrą sisteminę riziką visame sektoriuje.</p> <p>Siūlomas reguliavimas ne tik neužtikrintų saugių investicijų, bet ir dirbtinai suvaržytų finansų įstaigų gebėjimą efektyviai valdyti turimus išteklius. Įstaigų valdymas yra įstaigos valdymo organų atsakomybė ir įstaigos valdymo organai turi teisę pasirinkti tinkamiausią investicijų bei kitų išteklių valdymo būdą. Toks dirbtinis suvaržymas galimai sumažintų Lietuvos patrauklumą investuotojams, kadangi įstaigos netektų teisės laisvai valdyti savo turtą bei investicijas ir mūsų nuomone neproporcingai ribotų laisvą kapitalo judėjimą ES. Todėl rekomenduojama inicijuoti lankstesnį teisinį reguliavimą, kuris leistų EPI diversifikuoti investicijas ir užtikrinti realų rizikos valdymą.</p> <p>63 TFEU straipsnis įtvirtina laisvą kapitalo judėjimo principą Europos Sąjungoje. Šis principas gali būti limituojamas tik tuomet, kai valsybė narė išsamiai pagrindžia tokį limitavimą įvertindama: a. kaip šis draudimas paveiks įstaigas, kurioms bus taikomas, bei visą finansinę rinką plačiaja prasme; b. ar laisvo kapitalo judėjimo limitavimas bus pagrįstas; c. ar laisvo kapitalo judėjimo limitavimas bus proporcingas. Turi būti įvertintas tokio limitavimo teisėtumas, tinkamumas, veiksmingumas ir būtinybė. Šiuo atveju trūksta išsamaus Lietuvos Banko vertinimo dėl atitikimo laisvo kapitalo judėjimo principui bei tokio limitavimo pasekmes ne tik rinkos dalyviams, finansų rinkai, bei ir pasekmes</p>	
--	--	---	--

		<p>Lietuvos konkurencingumui ES finansų paslaugų teikimo srityje.</p> <p>Asociacijos nuomone, vidutinės investicijų portfelio trukmės apribojimas įstaigoms turėtų būti nustatomas įvertinus Įstaigos klientų lėšų likučių istorinius svyravimus, tendencijas ir prognozes, klientų struktūrą (pvz., stambių likučių koncentraciją), taip pat, Įstaigos kapitalo pakankumą ir pajėgumą prisiimti palūkanų normų, kredito, likvidumo, valiutų ar kitas rizikas. Vidutinė portfelio trukmė yra įprastas skolos VP portfelio rizikos matas, o ne maksimalaus termino apribojimas. Tuo atveju, jeigu būtų pasirinkta nustatyti konkrečios trukmės apribojimą, tuomet siūlytina taikyti vidutinės trukmės apribojimą, o ne maksimalios trukmės apribojimą. Pavyzdžiui, jeigu turime 100 mln. saugotinių klientų lėšų: mažesnė investavimo rizika būtų investuojant 10 mln. į 5 metų obligacijas (A portfelis), nei investuojant 50 mln. į 2 metų obligacijas (B portfelis).</p>	
41	79. Įstaiga negali investuoti daugiau kaip 50 procentų visos saugotinių klientų lėšų sumos.	<p>Pirmiausia, atkreipiame dėmesį, kad Aprašo aiškinamasis raštas nenurodo, kodėl nacionaliniu mastu turėtų būti įvestas 50 proc. ribojimas. Įstaiga, siekdama vengti koncentracijos rizikos ir pasirinkdama investavimo metodą turi užtikrinti, kad tai nebūs vienintelis klientų lėšų apsaugos metodas. Lėšos kredito įstaigose nebūtinai yra saugesnės nei investuotos į saugų ir likvidų turtą. Šis dirbtinai įvedamas fiksuotas limitas apribotą konkurenciją rinkoje sukurdamas nelygias sąlygas įstaigoms Lietuvoje lyginant su kitomis valstybėmis narėmis, t. y., užsienio įstaigos gali pasinaudoti rinkos galimybėmis geriau nei vietinės įstaigos. Tai sukurs nelygiavertę konkurenciją.</p> <p>Taip pat toks ribojimas yra neefektyvus rizikos valdymo metodas, sukuriantis nepalankią reguliacinę aplinką užsienio investicijoms. Galiausiai, ES teisės aktai užtikrina laisvą kapitalo judėjimą. Norėtume, kad Lietuvos Bankas įvertintų tokio limito taikymą ES teisės atžvilgiu (63 TFEU straipsnis).</p>	79. Įstaiga negali investuoti daugiau kaip 50 procentų visos saugotinių klientų lėšų sumos. Įstaiga, pasirinkdama investavimą kaip klientų lėšų saugojimo metodą turi užtikrinti, kad turės pakankamus kapitalo rezervus, padengiančius galimus nuostolius pagal Įstaigos pasirinktus modelius.

		<p>Asociacijos nuomone Lietuvos bankas, rengdamas Aprašą, neįvertino visų įvedamų apribojimų holistiškai. Iš praktinės pusės Įstaigos nacionaliniu mastu reikšmingai apribojamos valdyti rizikas, susijusias su klientų lėšų apsauga. Įstaigoms, ribojant jų galimybes investuoti daugiau nei 50 proc. klientų lėšų, sukuriama našta atsidaryti daug atskirųjų sąskaitų (dėl 7,5 proc. ribojimo), ir tai sukuria ne tik didelę biurokratinę, bet ir finansinę naštą. Primename, kad Įstaigos neketina trauktis iš CENTROLink, tad visais atvejais turės būti kuriamos integracijos likvidumo valdymui. Taip pat tai reikš, kad sąskaitos bus atidaromos ir prastesnės reputacijos kredito įstaigose, kadangi kredito įstaigų rizikos apetitas EPI klientų lėšų laikymui yra itin žemas. Kartu reikšmingai apribojamos turto klasės, į kurias Įstaigos gali investuoti, taip pat nustatomas dviejų metų likutinis išpirkimo terminas, kuris verčia investuoti tik į trumpalaikius skolos vertybinius popierius. Asociacijos narių nuomone, visi šie ribojimai, įgyvendinami kartu, tik padidins rizikas dėl tinkamos klientų lėšų apsaugos.</p> <p>Siūlome atsisakyti konkretaus 50 procentų apribojimo, o vietoje to įpareigoti Įstaigas pačias nusistatyti maksimalų investavimo limitą (rizika grįstą investavimo metodiką) pagal tam tikrus kriterijus, pavyzdžiui:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įvertinti Įstaigos klientų lėšų likučių istorinius svyravimus; • Įvertinti tendencijas ir prognozes; • Įvertinti klientų struktūrą (pvz., stambių likučių koncentraciją); • Nustatyti likvidumo rodiklius, remiantis elektroninių pinigų turto portfelio specifika – kai kurios lėšos yra natūraliai statinės, o kitos – nepastovios; neteisinga būtų taikyti bendrą taisyklę; • Įvertinti bendrą saugojimo priemonių reitingą. Visų pirma būtų pavojinga teikti pirmenybę indėliams žemo reitingo arba nereitinguotoje kredito įstaigoje, palyginti su EEE aukščiausio reitingo nekuponinėmis valstybių obligacijomis 	
--	--	---	--

		<p>(žemo reitingo subjektai gali netgi siūlyti didesnes palūkanas, tačiau jie kelia didelę kredito ir likvidumo riziką);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įvertinti investuoto turto likvidumą. Pavyzdžiui, aukščiausio reitingo vyriausybės obligacijos yra natūraliai likvidesnės nei indėliai žemo reitingo kredito įstaigoje (kredito įstaiga galėtų skolinti lėšas ir nebūtinai galėtų užtikrinti reikiamą grynujų pinigų kiekį pagal pareikalavimą); • Reikalauti įvertinti ir stebėti didžiausią tikėtiną nuostolį likviduojant portfelį esant kritinei situacijai; • Įtraukti rizikos vertinimą ir stebėseną dėl lėšų laikymo kredito įstaigose. <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad investuojant į saugius investicinius objektus, praktikoje galimi tik mažos klientų lėšų dalies svyravimai, kas leidžia investuoti didžiąją dalį lėšų. Pasirinkus itin saugias ir likvidžias investicijas (pinigų rinkos fondus, trumpus išdo vekselius ir pan.), šios užtikrina geresnę klientų lėšų apsaugą ir likvidumą nei didelių sumų saugojimas pakankamai mažuose bankuose. Atsižvelgiant į tai, su investavimu susijusių rizikų valdymas yra kokybiškesnis ir efektyvesnis tuo atveju, jei 80% saugotinių lėšų yra investuojama į minėtas itin saugias ir likvidžias investicijas nei 50% lygiomis dalimis vyriausybės VP.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad fiksuotas procentinis limitas yra ydingas ir savo automatizmu, kai iškart mažėja limitas vos pradėjus mažėti klientų lėšoms (pvz., 100 mln. klientų lėšos ir 50 mln. investavimo limitas; lėšoms nukritus iki 90 mln., limitas mažėja iki 45 mln. ir iškart reikia parduoti 5 mln. investicijų, nors dar liko 40 mln. likvidumo buferis). Asociacijos nuomone, tikslingiau būtų taikyti absoliučią limito sumą ilgesniam laikotarpiui, t. y. įvertinanti ilgesnio laikotarpio likučio vidurkį (pvz., 100 mln. 6 mėn. lėšų vidurkis, 60 mln. investavimo limitas, kuris peržiūrimas kas pusmetį. Tačiau limitas operatyviai mažinamas ir investicijos parduodamos, kai dienos pabaigoje</p>	
--	--	---	--

		<p>klientų lėšų likutis nukrenta žemiau nustatytos ribos, pvz., žemiau 70 mln. (formulė: 50 mln. limitas + 40%).</p> <p>Kaip kraštutinę (aktyvaus reguliavimo priemonę) siūlytume taikyti šią praktiką: jeigu priežiūros institucijos netenkintų konkrečios Įstaigos praktika dėl investuotinos sumos nustatymo (pvz., paviršutiniška analizė, neįvertintos svarbios rizikos, etc.), šios Įstaigos atveju nustatyti konkrečius investavimo apribojimus, o ne taikyti imperatyvius apribojimus visiems rinkos dalyviams.</p>	
42	<p>80. Investicijoms į Aprašo 77.1-77.3 papunkčiuose nurodytą turtą taikomi šie koncentracijos apribojimai vienam emitentui arba glaudžiai susijusiems emitentams:</p> <p>80.1. ne daugiau kaip 35 procentai nuo investicijų į Aprašo 77.1–77.3 papunkčiuose nurodytą turtą rinkos vertės, kai vertybiniais popieriams ar pinigų rinkos instrumentams taikomas 0 procentų vertės sumažėjimas pagal Deleguotąjį reglamentą;</p> <p>80.2. ne daugiau kaip 10 procentų nuo investicijų į Aprašo 77.1–77.3 papunkčiuose nurodytą turtą rinkos vertės padengtųjų obligacijų emitento atveju.</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, kad iš 80 punkto formuluotės nėra aišku, ar į emitento limitą patenka banke laikomas indėlis ar lėšos specialiojoje sąskaitoje, pvz., investuojant į to banko išleistas obligacijas.</p> <p>Be to, iš 80.1 ir 80.2 papunkčių formuluočių nėra aišku, ar kalbama apie procentus nuo realaus investicijų portfelio, ar nuo maksimalaus limito, ar nuo klientų lėšų sumos. Taip pat manytina, jog būtų neproporcinga taikyti skaičiavimus nuo investuotos sumos, jeigu investuojama maža dalis saugotinų lėšų.</p>	<p>Siūlymai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Tikslinti Aprašo 80 punktą aptariamam aspektu. 2) Tikslinti Aprašo 80.1 ir 80.2 papunkčius, nurodant, jog minėti 35 ir 10 procentų dydžiai būtų skaičiuojami nuo maksimalios investavimo sumos.